

Húsvét Szent Háromnapja

Nagypéntek

Iz 52,13–53,12 * Zsid 4,14-16;5,7-9 * Jn 18,1-19,42

Ma nem annyira a szentírás szövegeire figyelek elmélkedésemben, hanem arra, hogy milyen emberi magatartást kér tőlem a liturgia Szentlelke, milyen egzisztenciális alapállást, hogy egyáltalán helyesen hallgathassam Isten Igéjét.

Elnémulva leborulni. Ma a papság a szent szertartások kezdetén leborul, lefekszik a földre a nyitott tabernákulum előtt. Nincs ének, nincs hangzó szó, nincs beszéd. A nyitott tabernákulum Jézus megnyitott oldala. A szent Kereszt alatt vagyunk most. Itt a Szentlélek megtanítja a bűnös ember alaphelyzetét Isten végső megjelenése, kinyilatkoztatása előtt: ez az adoráció alaphelyzete.

Így kellene elnémulva minden áldott nap leborulni a keresztre feszített Szeretet előtt hosszú percekig – legalább lélekben – minden teológiai fakultásnak, minden püspöki irodának, minden katolikus intézménynek, kolostornak és családnak.

Nincs igazabb emberi helyzet.

A megújulás, a felkelés, az ige új füllel történő hallgatása, egy szebb és szeretőbb közösség létrejötte csak innét forrasozhat. Két ember mélységes szeretete, szövetsége is csak ebből a teljesen magányos és mégis együttes leborulásból épülhet föl. A kezdetek kezdete nem az igehallgatás, nem a hangos imádság, hanem a néma leborulás. Ezt ma szeretném megtanulni a szent pátriárkáktól, a prófétáktól és Isten minden szentjétől.

Hittel felnézni a keresztre. A mai szent Evangélium, a János-passió és a szent kereszt leleplezése a Szentlélek műve, aki azt akarja, hogy hittel feltekintsek az Úr keresztjére: „*Íme, a keresztnak fája, melyen a világ üdvössége függött, jöjjetek, imádjuk!*” A leleplezett feszületnek ez a néma, hittel történő nézése, szemlélése az üdvösség forrása.

Aki a keresztre feszített Isten sebeire föltekint mint üdvösségének, élete végső megmentésének, beteljesülésének forrásaira, az üdvözül. A szentírás minden kijelentése csakis is itt, a Kálvária hegyén lesz egyértelmű. A kereszt hittel történő szemlélése az írások megértéséhez vezet; nem akadémikus, hanem egzisztenciális megértéshez, amelyből az Egyház igazi élete fakad. Ezért írja Szent Pál: *Tőlem azonban távol legyen másban dicsekedni, mint a mi Urunk, Jézus Krisztus keresztjében...*

Bizonyos értelemben az egyházi év legmagasabb hegycsúcsára jutottunk fel. Jézus titokzatos jelenlétében (hiszen ő mint feltámadott már örökre jelen van) a Kálvária hegyéről lehet rátekinteni életem titokzatos vonulataira: arra, hogy honnét, hová. Minden, ami van, és mindenki, aki létezik, és minden esemény, ami eddig megtörtént és meg fog történni, csakis innét látható helyes arányaiban és igaz valóságában.

A szinoptikus evangéliumokban arról olvasunk, hogy Jézus keresztre feszítésének órájában sötétség borult a földre. Ez a sötétség földidéli a teremtés kezdetét, *amikor a föld pusztaság volt és üres, sötétség borította a mélységeket, és Isten lelke lebegett a vizek fölött.* De megjeleníti a bűnbeesett, megváltatlan ember állapotát is, ezt a nemlétezés sötétjénél is sűrűbb sötétséget, mely fölött nem lebeg Isten Lelke, mert Isten szeretetét visszautasította az ember. Jézus halálának pillanatáig, vagyis addig a pillanatig, amikor a megváltás megtörtént,

és ítélet helyett a megbocsátás szentsége létesült, a végső értelmetlenség áthatolhatatlan éjszakája borult az emberiségre.

Szent János evangélista viszont, akinek passiója a mai napon elhangzik, már az isteni irgalomból született új világról beszél, az új teremtésről, mely fölött ismét ott lebeg az Isten Lelke, a pünkösdi Lélek. Egyetlen evangélista sem állt a keresztnél, csak ő, s annyira elkápráztatta az új világ ragyogása, az a fény, mely Krisztus halálából áradt szét az egész világra, mindent és mindenkit bearanyozva az isteni irgalom sugaraival, és melyhez képest a teremtés hajnalán születő világosság csak halvány derengés volt, hogy a sötétségről ő „meg is feledkezett”.

Persze, hogy nem beszél sötétségről, hiszen Máriával, Jézus anyjával, a szeplőtelenül fogantatott, kegyelemmel teljes Szűzanyával állt a keresztnél, akiben a teremtés ártatlansága Fia kereszthalálának végtelen érdemére való tekintettel létezésének első pillanatától fogva eredeti fényében tündökölt. Persze, hogy nem említi a sötétséget, mert attól az órától fogva házába fogadta azt, akiben a világosság soha nem vált sötétséggé.

Miközben ruháit szétesztják, egy darabból szőtt köntösére, Mária keze munkájára sorsot vetnek, az Üdvözítő utolsó szavaival a szeretett tanítvány anyjául rendeli Máriát, s utolsó sóhajával átadja nekik Lelkét, így szöve egybe Titokzatos Testét, az Egyházat. Ezért áll fényben a mai napon a Golgota. A Jézus halálából születő élet már jelen van, megtestesült. Ezért ragyog fel ma még fényesebben az Egyház misztériuma, a Szeplőtelen Szűznek és azoknak, akiket Jézus szeret, a Szentlélektől fogantatott, örök közössége.